

Position Paper Platform Slappe Bodem
Ronde Tafelgesprek Tweede Kamer, cie. VRO
10 juni 2026

Introductie

Het Platform Slappe Bodem is een groeiend netwerk bestaande uit 40 gemeenten, waterschappen en provincies. Ons doel is om bodemdaling te remmen en de effecten (waaronder funderingsschade) voor burgers en decentrale overheden hanteerbaar te maken. Wij zijn een bestuurlijk aanspreekpunt over de drie bestuurslagen heen en een kennisplatform voor beleid en bestuur gebaseerd op de ervaringen uit onze dagelijkse praktijk. Platform Slappe Bodem is blij dat de Rijksoverheid de regierol heeft gepakt en dat het vorige kabinet € 56 miljoen voor de uitwerking van de Nationale Aanpak Funderingen heeft vrijgemaakt. Voor uw aankomend debat willen wij u nog een aantal punten meegeven, die we nu onvoldoende terugvinden in de Nationale Aanpak Funderingen.

Funderingsproblematiek is een sociaal-maatschappelijk vraagstuk met een acute hulpvraag

In gebieden met veel oude woningen zien wij dat de problemen een sociaal-maatschappelijk en emotioneel vraagstuk zijn. Funderingsschade leidt tot gezondheidsrisico's door schimmel, vocht en bij hevige regenbuien door overloop vanuit de riolering of simpelweg vanaf de straat. In het uiterste geval kan de veiligheid in het geding zijn en toegang tot een woning worden ontzegd. Funderingsschade zet iemands leven op z'n kop en heeft gevolgen voor het sociaal weefsel in een buurt of wijk. Voor deze inwoners is niet alleen veel begeleiding en inzet vanuit overheden en anderen nodig, maar ook een perspectief op een goede oplossing.

Funderingsproblematiek is onderdeel van meervoudige problematiek en vraagt om een integrale aanpak

Decentrale overheden hebben veel andere opgaven die samenhangen met funderingen. De Nota Ruimte biedt de mogelijkheid om deze opgaven te bundelen, gericht op een goede leefomgeving en veilige toekomstbestendige woningen. We werken aan het klimaatbestendig maken van de openbare ruimte, onderhoud van riolering, infrastructuur, watersystemen en helpen mee om woningen klimaatbestendig en energiezuinig te maken. Tegelijkertijd ligt er een forse woningbouwopgave en ligt 2/3 van deze opgave in bodemdalingsgevoelig gebied.

Maar niet alleen in de stad speelt funderingsproblematiek, dit komt ook voor in het buitengebied. Meerdere oorzaken leveren daar de problemen op: hoogwatersystemen, wateroverlast-normen die door bodemdaling niet meer houdbaar zijn, verminderde aanvoer van water en daardoor toenemende bodemdaling.

In al deze situaties heeft een integrale gebiedsgerichte aanpak de voorkeur. Voorop staat dan het behoud van woningen en een goede leefomgeving. Waar herstel niet mogelijk is, zal soms ingrijpende vervanging nodig zijn.

Decentrale overheden willen vooruit!

Bij de aanpak van funderingsproblemen wordt steeds vaker een beroep gedaan op gemeenten, waterschappen en provincies. Die overheden handelen binnen de mogelijkheden die ze hebben. In de

Nationale Aanpak Funderingen hebben onder andere Dordrecht, Rotterdam, Zaanstad en Friesland een koplopersfunctie. Zij gaan met bewoners aan de slag zodat wij er allemaal van kunnen leren. Het is belangrijk dat het niet alleen bij leren blijft, maar dat hun inzet leidt tot realisatie van de gemaakte plannen. Daarvoor is de Nationale Aanpak Funderingen een goed startpunt, dat moet leiden tot een meerjarige inzet waarop bewoners, eigenaren en wij kunnen vertrouwen op de rijksoverheid als partner in dit dossier.

Wat we nu zien is het topje van de ijsberg. De lijst met woningen met funderingsproblemen wordt steeds langer en de aanpak steeds urgenter. De aantallen worden te groot om in een keer aan te pakken, we missen de capaciteit voor begeleiding, het geld en soms de wet- en regelgeving.

Platform Slappe Bodem verwacht van de Rijksoverheid dat zij net als de andere overheden mee investeren. Daarom roepen wij op:

1. Investeer als Rijksoverheid in betrouwbare onafhankelijke data, kennis en kennisdeling.

Steeds meer overheden krijgen te maken met funderingsvraagstukken. Goede en betrouwbare eenduidige data, beheerd door de overheid, is nodig voor besluitvorming over prioritering, inzet middelen, uitvoering en monitoring. Daarnaast is ook kennis en kennisdeling over funderingen en handelingsperspectief voor overheden nodig. Het Platform vindt dit een essentiële voorwaarde voor onze betrokkenheid en het slagen van de funderingsaanpak. Het rijk heeft een grote rol om dit voor het hele land eenduidig en snel op te zetten en te beheren.

2. Vraag de minister om samen met partijen een programmatische aanpak en perspectief te ontwikkelen.

Zoals de Rli al schreef zijn er meerdere decennia nodig om funderingsschade aan te pakken. Dat vraagt een lange termijn aanpak met een perspectief. Het perspectief motiveert bewoners en eigenaren om aan de slag te gaan en geeft vertrouwen dat een oplossing mogelijk is. De decentrale overheden kunnen mee-investeren in een goede, veilige en klimaatbestendige leefomgeving. Het Platform ziet dat de Rijksoverheid wel de aanzet voor een programmatische aanpak ontwikkeld, maar vraagt u om meer snelheid om in 2028 met een uitgewerkt voorstel te komen.

3. Laat de Rijksoverheid investeren in vernieuwing en herstel.

Tot op heden is er vanuit het Rijk beperkt geld vrijgemaakt om de funderingsproblematiek voor langere periode aan te pakken. Het Platform vindt het belangrijk dat het rijk samen met anderen structureel investeert om bewoners en eigenaren perspectief te bieden en te voorkomen dat de bestaande woningvoorraad en de kwaliteit daarvan achteruitgaan. Maak stapeling van (rijks)subsidies voor bijvoorbeeld woningverbetering en klimaatadaptatie mogelijk en investeer mee bij sloop/nieuwbouw. Wij vragen u te zorgen voor lange termijn (financieel) commitment, om te voorkomen dat wij met bewoners plannen maken zonder perspectief op uitvoering.

4. Heb oog voor de korte termijn.

Nu al zijn er 25.000 woningen waar de komende jaren actie nodig is. De Rli benoemt dit al in haar rapport van 2023. Het Platform vraagt u, vooruitlopend op een lange termijn aanpak, voor een voorziening waarmee deze woningen door de bewoners kunnen worden hersteld of via sloop nieuwe woningen in een klimaatbestendige omgeving kunnen worden teruggebouwd.